

Opombe k objavljanju odločb v našem listu.

Slišimo soglasne izjave, da opravlja naš list važno delo, seznanjujoč čitatelje z odločbami vrhovnega sodišča, ker tvorijo te objave tisti, iz naših razmer tekoči, nevsahljivi vir, iz katerega naš praktični pravnik črpa za svoj poklic. Naravno je, da v tolikšni meri niti tuji večji strokovnjaški listi vežbanja ne nudijo, niti nuditi ne morejo. Svesti si te naloge, svesti si pa tudi, da smo k popolnilnemu delovanju preje omenjenih listov poklicani, se čutimo dolžne, da na podlagi ponovnih, uredništvu naznanjenih prijateljskih opozoritev zabeležimo pomisleke, da je časih ta in ona naša objava odločb preobširna, ker vsebuje dobesedno reproduciranje izrekov kar vseh treh stopenj, ker objavljamo opravilne znake spodnjih sodb in kratice sodišč in strank (ki se pogosto baje utegnejo uganiti), ker časih navedemo tudi popolni stvarni položaj, odlomke pravnih spisov, tožbe itd. Skratka, večji razmah zrelosti se želi. Ne tajimo, da nekaj teh očitkov ustreza istini. Da zboljšamo svoje delovanje in ž njim gotovo tudi ugled lista, si na naslov naših čestitih sodelavnikov dovolimo v nastopnem navesti nekaj navodil, kako je treba odločbe prirejati.

Naslov odločbe bodi zadet, kratek, jedrnat, izčrpen. Prirediteljev odločbe je nekaterikrat močno duševno delo. Zmerom naj bo to delo korenito predelanje in shvatenje dotičnega gradiva in stvarine, ne samo prepisanje sodnih aktov, ki bralca odbija in bralcu nalogo naprti, da on stoprav izlušči jedro. Vse nepotrebno, postransko, nevažno, stran! V odločbi materielnopravnega značaja n. pr. je uprav mučno, čitati najprej, da se je na višji stopnji to in ono smatralo za novoto. Če gre za v teoriji znano preporno vprašanje, zanima pač le odločba sama, in zadoščalo bi, da se objavi zgolj izrek z bistvenimi razlogi tretje stopnje. Če je snov zelo znana in v teoriji vsestransko pojasnjena, dotični slučaj pa nima konkretnih posebnosti, zadošča i odločba brez razlogov. Kadar so izreki sodečih stopenj različni, se enakoglasni sodbi kaj lahko v eni sapi obdelata in rešita. Seveda obdrže pravico in bodo v celoti objavljene stvari, zamotane in do detajlov stvarno zanimive, toda tudi tu veljaj načelo, da treba nepotrebne priveske odstraniti.

Obetamo si, da bomo mogli s prihranjenjem prostora pomnožiti število odločb za objavo, in mogoče nam bode, prinašati tudi odločbe, ki imajo sicer manj znamenito, subtilnejšo pa didaktično pomembnost. Dobrodošle bodo sodnikom in odvetnikom.

Vsega upoštevanja vredna je pa tudi opozoritev glede objavljanja opravičnih znakov vseh treh stopenj in kratic sodišč ter strank. Priznati je, da se v tem oziru mnogo greši, opomniti pa, da je težavno ustvariti v tem oziru enotno pravilo. Hrvatski »Mjesečnik« objavlja pod nadpisom »Pravosodje« principialno odločbe vseh stopenj s tozadevnimi datumi in številkami ter rabi pri označevanju kotarskega suda oziroma sudbenega stola začetne črke, kar seveda odpada za kr. banski stol in kr. stol sedmorice. Češki »Právník« navaja dosledno s k l e p o m objave svojih »praktické případy« odločbo vrhovnega sodišča, navaja pa časih tudi sodbi spodnjih stopenj z opravičnimi številkami, kraticami za označbo sodišč ali pa tudi s polnim imenom sodišč. Enako, kakor pri »Právníku«, je objavljanje v nemških revijah; »Juristische Blätter« prinašajo pogosto sodbe vseh stopenj, natančno označene, »Gerichtshalle« in »Zentrallblatt« pa citirajo navadno le sodbo vrhovnega sodišča, navedši datum in opravično številko. Prepuščati bo torej tudi pri nas po največ objavitelju, da tozadevno zadene pravo in bo stvar uredništva, da črta očitvidno nepotrebne stvari. Zato, da se prvosodna sodba označi brez kratic, z opravično številko in dnevom, govori tehten razlog: akt postane brez nadaljnjih poizvedeb pristopen interesentom n. pr. mlademu sodniku ali odvetniku, ki ima rešiti podoben, časih skoro identičen slučaj ter se hoče v pravnem in morebiti tudi dejanskem oziru natančneje iz dotičnih spisov poučiti. Ob p a m e t n i razlagi tozadevnih predpisov takemu interesentu menda pač ne bo zabraniti vpogled v spise.

Ima pa označevanje prvosodnih sodb še neko drugo dobro stran: učinkuje nekako vzpodbujalno, agitatorno. Žal, da ne zadostno. Obžalovati je namreč, da že leta in leta ostaja vsa brezdvomno bujna praksa spodnještajerskih in primorskih sodišč (Trst s svojim nadsodiščem!) teoretično skoro povsem neobdelana; po smrti nepozabnega dr. Volčiča velja to v veliki meri celo tudi za dolenska sodišča. O koroških sodiščih niti ne govorimo.

Častite sotrudnike vabimo k sodelovanju!
